

Elżbieta Jaworska

"Bezdogmatowcy i melancholicy", Henryk Markiewicz, "Miesięcznik Literacki" R.VII (1972) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/44, 93

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ TRZYNADŁOWSKI Jan: Literatura widziana poprzez film i telewizję. W: Litteraria. Teoria Literatury-Metodologia-Kultura-Humanistyka. Red. Jan Trzynadłowski. Wrocław 1971, s. 205-213.

Praca o charakterze teoretycznym, rozważająca kwestie przekładalności wypowiedzi literackiej na wypowiedź filmową i telewizyjną. W języku semiotyki - przyjętym za narzędzie opisu tego zagadnienia - określa autor klasy /typy/ sygnałów/znaków/, ich właściwości oraz funkcje czynne w momencie adaptacji wypowiedzi literackiej na wypowiedź telewizyjną lub filmową. Rezultatem przekładu telewizyjnego lub filmowego jest przekaz, nie tożsamy z oryginałem z ontologicznego punktu widzenia, lecz w stosunku do niego analogiczny.

BP/44/5

E.Sz.

/I/ MARKIEWICZ Henryk: Bezdogmatowcy i melancholicy. "Miesięcznik Literacki" R. VII:1972 nr 1 s. 33-45.

Analiza grupy powieści i opowiadań z przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XIX wieku, ukazujących kryzys wewnętrzny bohatera-intelektualisty jako następstwo pesymizmu pozytywistycznego sprzężonego z neurozą. Wraz z tym tematem wkraczają do prozy treści filozoficzne /często pozbawione głębi naukowej i oparte na potocznym światopoglądzie/, których wprowadzenie wiąże się z rozluźnieniem fabuły na rzecz analizy psychologicznej i ideowej, przekazywanej w formie dziennika, wyznania, wymiany listów itp. Artykuł zawiera akcenty polemiczne w stosunku do tezy R.Zimanda /z książki "Dekadentyzm warszawski"/, iż publicystyka wyprzedziła literaturę piękną w diagnozie kryzysu światopoglądowego w okresie pozytywizmu.

BP/44/6

El.J.